

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) เพื่อศึกษาจำนวนครั้ง ระยะเวลาและระยะพักระหว่างการถูกจับต้อง ประเภทของการถูกจับต้อง และบุคคลที่จับต้องทารกเกิดก่อนกำหนดในหออภิบาลทารกแรกเกิด โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม ถึงวันที่ 30 กันยายน 2543

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ เป็นทารกเกิดก่อนกำหนดที่มารับการรักษาในหออภิบาลทารกแรกเกิด โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยเป็นทารกเกิดก่อนกำหนดที่มีอายุในครรภ์น้อยกว่า 37 สัปดาห์ทั้งเพศชายและเพศหญิง ที่ได้รับการรักษาในหออภิบาลทารกแรกเกิดตั้งแต่ 3 วันขึ้นไปและไม่เกิน 14 วัน และต้องได้รับการสังเกตการถูกจับต้องครบทั้ง 3 เวร ระหว่างวันที่ 1 กรกฎาคม ถึง วันที่ 30 กันยายน 2543 รวมเป็นเวลา 3 เดือน จากการเก็บข้อมูลมีทารกเกิดก่อนกำหนดเข้ารับการรักษา จำนวน 20 คน แต่มีทารก 3 คน ย้ายออกไปยังหอผู้ป่วยอื่น และอีก 2 คน เสียชีวิตก่อนได้รับการสังเกตการถูกจับต้องครบ 3 เวร จึงมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างเหลือเพียง 15 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1. แบบบันทึกข้อมูลทั่วไปของทารก ประกอบด้วย ชื่อ เพศ อายุในครรภ์ อายุหลังเกิด น้ำหนักแรกเกิด จำนวนวันที่เข้ารับการรักษาในหออภิบาลทารกแรกเกิดขณะทำการศึกษา สถานที่เกิด ภูมิฐานะของบิดามารดา การวินิจฉัย การรักษาที่ได้รับ

2. แบบสังเกตการถูกจับต้องของทารกเกิดก่อนกำหนดในหออภิบาลทารก ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยการศึกษาเอกสารบทความงานวิจัยต่างๆ ประกอบด้วย เวลาที่เริ่มถูกจับต้อง กิจกรรมการถูกจับต้อง เวลาที่สิ้นสุดการถูกจับต้อง บุคคลที่จับต้อง ประเภทของการถูกจับต้อง ระยะเวลาของการถูกจับต้องและระยะพักระหว่างการถูกจับต้องแต่ละครั้ง

3. นาฬิกา เป็นนาฬิกาชนิดแสดงตัวเลข ยี่ห้อ ซิตีเซน ซึ่งได้รับรองเวลามาตรฐานจากบริษัทที่ผลิต และนำมาทดสอบเวลากับนาฬิกามาตรฐานอีกเครื่องหนึ่ง พบว่าอ่านเวลาได้พร้อมกันและใช้นาฬิกาเครื่องเดียวตลอดการศึกษา

การควบคุมคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสังเกตการถูกจับต้องของทารกเกิดก่อนกำหนดกำหนดในหออภิบาลทารกแรกเกิด หาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาโดยนำแบบสังเกตการถูกจับต้องไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจสอบประกอบด้วย อาจารย์พยาบาลสาขาการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ด้านทารกแรกเกิด 2 ท่าน พยาบาลประจำการหออภิบาลทารกแรกเกิด 1 ท่าน ตรวจสอบเนื้อหาได้ค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content validity : CVI) เท่ากับ .91 หลังจากนั้นนำแบบสังเกตมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วนำไปทดลองสังเกตทารกเกิดก่อนกำหนดในหออภิบาลทารกแรกเกิดโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่พบว่ายังไม่สมบูรณ์จึงนำมาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นนำไปทดลองสังเกตอีกครั้งกับทารกเกิดก่อนกำหนดในหออภิบาลทารกแรกเกิด จำนวน 3 คน คนละ 2 ชั่วโมงเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของเครื่องมือ และปรับปรุงจนกระทั่งเครื่องมือมีความสมบูรณ์

การหาความเชื่อมั่นของการสังเกตโดยทดสอบความเชื่อมั่นในการสังเกต (interrater reliability) กับผู้ทรงคุณวุฒิ 1 ท่าน โดยสังเกตในทารกแรกเกิดก่อนกำหนดในหออภิบาลทารกแรกเกิด 3 คน คนละ 2 ชั่วโมง แล้วนำมาคำนวณหาความเชื่อมั่นของการสังเกต จนได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 1 (Polit & Hungler, 1995) จึงจะถือว่ามีความเชื่อมั่นของการสังเกต

$$\text{ความเชื่อมั่นของการสังเกต} = \frac{\text{จำนวนการสังเกตที่เหมือนกัน}}{\text{จำนวนการสังเกตที่เหมือนกัน} + \text{จำนวนการสังเกตที่ต่างกัน}}$$

การเตรียมผู้ช่วยวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ช่วยวิจัยจะมีผู้ช่วยวิจัยอีก 2 คน ในการช่วยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้ช่วยวิจัยได้รับการฝึกหัดและทดสอบความเชื่อมั่นของการสังเกตกับผู้วิจัยในทารก 3 คน คนละ 2 ชั่วโมง แล้วนำมาคำนวณหาความเชื่อมั่นเช่นเดียวกับการหาความเชื่อมั่นในการสังเกตของผู้วิจัย โดยได้ค่าความเชื่อมั่น = 1

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยจะแจ้งให้บุคลากรในทีมสุขภาพที่ดูแลทารกเกิดก่อนกำหนดในหออภิบาลทารกแรกเกิด และบิดามารดาทารกเกิดก่อนกำหนดทราบว่าผู้วิจัยจะทำการศึกษากิจกรรมการดูแลรักษาของทารกเกิดก่อนกำหนด ซึ่งการศึกษานี้จะไม่รบกวนต่อการทำงานของบุคลากรทีมสุขภาพ และการมาเยี่ยมของบิดามารดา ข้อมูลที่ได้จะไม่มีผลกระทบต่อบุคลากรในทีมสุขภาพและบิดามารดาตลอดจนทารกเกิดก่อนกำหนด ขอให้บุคลากรทีมสุขภาพและบิดามารดาให้การดูแลทารกเกิดก่อนกำหนดตามปกติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและมีผู้ช่วยวิจัยอีก 2 คน โดยมีขั้นตอนในการรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. นำหนังสือจากคณะบดี คณะพยาบาลศาสตร์ถึงคณบดีคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ภายหลังได้รับการอนุญาต ผู้วิจัยเข้าพบหัวหน้างานการพยาบาลกุมารเวชศาสตร์ และหัวหน้าหออภิบาลทารกแรกเกิด โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติกำหนดไว้ ครั้งละ 1 คน บันทึกข้อมูลทั่วไป จากนั้นทำการสังเกตการถูกจับต้องของทารก และบันทึกการสังเกตลงในแบบสังเกตการถูกจับต้องของทารกเกิดก่อนกำหนดในหออภิบาลทารกแรกเกิด ครั้งละ 1 เวน เป็นเวลา 8 ชั่วโมงต่อเนื่องกัน และทำการสังเกตให้ครบทั้งเวรเช้า เวนบ่าย และเวรดึก โดยไม่เจาะจงว่าต้องเป็น 3 เวนที่ต่อเนื่องกันใน 24 ชั่วโมง

วิธีการสังเกต แต่ละเวรตั้งแต่เวลา 8.00 น. ถึงเวลา 16.00 น. ในเวรเช้า เวลา 16.00 น. ถึงเวลา 24.00 น. ในเวรบ่าย เวลา 24.00 น. ถึงเวลา 8.00 น. ในเวรคึก ผู้วิจัยหรือผู้ช่วยวิจัยจะนั่งอยู่ในบริเวณที่สามารถมองเห็นการถูกจับต้องของทารกได้ตลอดเวลา บันทึกข้อมูลทุกครั้งที่ทารกถูกจับต้อง ลงในแบบสังเกตการถูกจับต้องของทารกเกิดก่อนกำหนดในหออภิบาลทารกแรกเกิด สังเกตทารกจนครบระยะเวลาที่กำหนดไว้ในการศึกษาครั้งนี้

4. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การทำวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS/FW 9.0 (Statistic Package for the Social Sciences for Windows 9.0) มีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง คำนวณหาความถี่ ร้อยละ
2. หาค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่ามัธยฐานของจำนวนครั้งของการถูกจับต้องของทารกเกิดก่อนกำหนดใน 1 วันและแต่ละเวร
3. หาค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่ามัธยฐานของระยะเวลาของการถูกจับต้องแต่ละครั้ง ระยะเวลารวมทั้งหมดของการถูกจับต้อง ระยะพักระหว่างการถูกจับต้องแต่ละครั้งของทารกเกิดก่อนกำหนด
4. หาค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่ามัธยฐานของระยะเวลาของการถูกจับต้องในแต่ละประเภทการถูกจับต้อง ใน 1 วัน
5. หาความถี่ และร้อยละของจำนวนครั้งของการถูกจับต้องของทารกเกิดก่อนกำหนดในแต่ละประเภท ใน 1 วันและแต่ละเวร
6. หาความถี่และร้อยละของจำนวนครั้งของการถูกจับต้องของทารกเกิดก่อนกำหนดโดยบุคคลแต่ละกลุ่ม ใน 1 วันและแต่ละเวร